

Commenter le texte suivant en grec moderne et le traduire du début [l. 1] « Οἱ Ἕλληνες δὲν εἶχαμε ἔλλειψη ἀπὸ ... » jusqu'à [l. 25] « ... τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων. ».

Οἱ Ἕλληνες δὲν εἶχαμε ἔλλειψη ἀπὸ παράδοση — δὲν πρέπει
 νὰ ξεχνᾶμε πὼς ἐμεῖς δὲν γνωρίσαμε μήτε Ἱερὴ Ἐξέταση, μήτε
 Ἀναγέννηση, μήτε Μεταρρύθμιση — μηδὲ ἢ παράδοσή μας πέρασε
 ποτὲς ἀπὸ κρίση ἀπέναντι στὸν ἐχθρὸ ἢ ἀμφιβολίες, ὅπως τῶν
 5 Εὐρωπαϊῶν. Ἐμεῖς δὲν χρειαζότανε νὰ δείχνουμε προγονικὴ νοσταλγία
 ἢ νὰ κοιλοπονᾶμε διάφορες σκέψεις γύρω ἀπὸ τὰ ἀγάλματα (δὲν
 ἀμφιβάλαμε ποτὲ γιὰ τὴ ζωντανὴ παράδοσή μας), ἀλλὰ ἀπλούστατα
 ξέραμε πὼς εἶχανε καὶ οἱ ἀρχαῖοι, ἓνα καιρό, τὴν πνευματικὴ ἢ τὴ
 μεταφυσικὴ παράδοσή τους — τὰ ὅσια καὶ τὰ ἱερά τους —, ὅπως τὰ
 10 δικά μας ἐμεῖς. “ Τ’ ἀγάλματα εἶναι γερὰ [= ἱερά] πράγματα ”
 (Μακρυγιάννης, Β, 63). Ἐκεῖνο ποὺ προοριζότανε νὰ ζήσει, ἀπὸ τὴν
 ἑλληνικὴ μορφή τῆς παράδοσης, διαφυλάχτηκε ἀκέραιο μέσα στὴ
 χριστιανικὴ μορφή (τῆς παράδοσης), ὅπου καὶ ζεῖ μέχρι σήμερα —
 ἐν ἑτέρᾳ μορφῇ —, γιὰτὶ αὐτὸ ποὺ λέμε Ἑλλάδα ἢ ὅ,τι βιώσιμο,
 15 πνευματικά, περισώθηκε ἀπὸ τὴν παράδοση τῆς ἑλληνικῆς
 ἀρχαιότητος, δὲν ἔζησε ποτέ — ὅπως πολλοὶ νομίζουνε — καὶ δὲ ζεῖ,
 βέβαια, στὸν Schleiermacher, στὸν Shelley, ἢ στὴν “ Ὠδὴ σὲ μιὰ
 ἑλληνικὴ ὑδρία ” (“ Ode on a Grecian Urn ”), ἀλλὰ στὸ ἄδυτο τῆς
 χριστιανικῆς πνευματικότητος, ὅπως τὴ μεταδώσανε στοὺς

20 ὀρθόδοξους προγόνους μας οἱ Πατέρες τῆς Ἀνατολῆς ἢ ὅσοι
διατηρήσανε ἀπαρασάλευτη, μέσα ἀπὸ τόσους ἀμείλιχτους αἰῶνες,
τὴν ἴδια ἀκριβῶς μεταφυσικὴ ἢ ἱερὴ γεωγραφία, χτίζοντας συχνὰ τοὺς
ναοὺς των, ἀκόμη καὶ μὲ τὰ ἴδια λιθάρια, ἢ στὰ ἴδια μέρη ὅπου
25 χτιστήκανε, μιὰ φορά, οἱ σωπασμένοι ναοὶ (*ἀπέσβετο καὶ λάλον ὕδωρ*)
τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων. Μοναχὰ ὕστερα ἢ λίγο πρὶν ἀπὸ τὸ 21 —
(ἡ Εὐρώπη μᾶς ἔβαλε νὰ ψάχνουμε κατὰ τὴ μεριὰ αὐτὴ· τὰ δικά μας
ζητήματα ἐμεῖς τὰ εἶχαμε λυμένα ἀπὸ δυὸ χιλιάδες σχεδὸν χρόνια πρὶν)
— παρουσιάστηκανε καὶ στὴν Ἑλλάδα κρούσματα παθολογικῆς
νοσταλγίας γιὰ τὴν ἀρχαία δόξα, προβλήματα ἐρειπίων, ἀντιθέσεις ἢ
30 διάλογοι (στὸν τόπο αὐτόν), μὲ κύρια πρόσωπα “ τ’ ἀρχαῖα μνημεῖα καὶ
τὴ σύγχρονη θλίψη ” (Σεφέρης), ἢ καὶ ἀπόπειρες νεκρανάστασης
θεαματικῆς. Καί, πρώτη φορά, μόνο τώρα — ὕστερα ἀπὸ τὸ 21 — οἱ νέοι
Ἕλληνες πᾶμε νὰ κάνουμε στὴν παράδοσή μας μιὰ καινούργια, νόθη ἢ
δίγνωμη — καὶ πνευματικὰ ἀλλοίθωρη — ἱστορικὴ τοποθέτηση.

Ζήσιμος ΛΟΡΕΝΤΖΑΤΟΣ (1915-2004), *Το χαμένο κέντρο* [1961], 1989.